

Bilimsel alışmalarda Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanılabilir mi?

1

Bilimsel alışmalarda ÜYZ kullanımı yazarlık, telif hakkı ve intihal gibi etik sorunlar içerdiğinden, alıntılama ilkelerine dikkat edilmelidir. Bu kapsamda bir makalenin tamamının ÜYZ'ye yazdırılması düşünölemeyeceğinden anonim bilgiler bile olsa alıntılama ilkelerine uyulmamasının doğuracağı idari ve hukuki yaptırımlar göz ardı edilmemelidir.

ÜYZ tarafından üretilmiş metin, görsel, ses vb. kullanımı, bilimsel çalışmalarda açıkça belirtilmiş olsa da etik riskler barındırabilir. ÜYZ, bir çalışmanın nihai halinin sorumluluğunu bir araştırmacı gibi alamayacağı için, bilimsel çalışmalarda yazar olarak yer alamaz. Bu alışmalar, yazar/yazarların orijinal görüşleri ve bulgularından oluşmalıdır.

Literatür taramasında ÜYZ kullanılabilir. Ancak ÜYZ'nin uydurma kaynakları gerçekmiş gibi sunabileceği, kaynakların bilimsel kalitesini değerlendirmekten uzak kalabileceği, güncel kaynakların tarama dışında kalabileceği ve tarafsızlık gibi sorunların sık yaşandığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Veri analizinde Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanımı etik açıdan uygun mudur?

2

Kullanıcının kendi eğittiği modeli veri analizinde kullanması etik olarak uygundur. Ancak, hazır bir Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) sistemi kullanılıyorsa, veri analizinde kullanılan yöntemlerin etik sorun yaratabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) bilimsel çalışmaların çevirisinde veya dil kontrolünde kullanılabilir mi?

3

Kullanılabilir. Bununla beraber ÜYZ ile çevirisi veya dil kontrolü yapılan içeriğin son halinin de kullanıcı tarafından kontrol edilmesi esastır. Ortaya çıkan metnin nihai sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

Anketlerde Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanmak doğru mudur?

4

Gerçek katılımcılar yerine Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanılması doğru değildir.

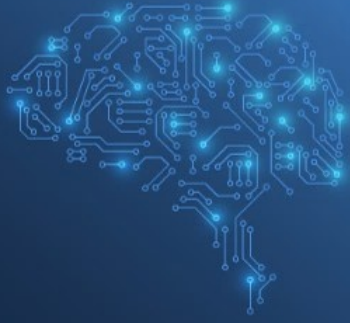

Veri etiketlemede Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanılabilir mi?

5

Metin ve görsel etiketlemede Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanılabilir. Ancak etiketlemede doğruluğun ÜYZ'yi eğitirken kullanılan veri setinin tarafsızlığına ve kalitesine bağlı olduğu unutulmamalıdır. ÜYZ kullanılan diğer tüm aşamalarda olduğu gibi burada da bilimsel doğruluk ve hesap verebilirlik kullanıcı sorumluluğundadır.

Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) veri kalitesinin değerlendirilmesi, hata/tutarsızlık tespiti ve tarafsızlığını tespit etmek için kullanılabilir mi?

6

Evet, ancak bu amaçla kullanılan tek aracın sadece Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) sistemleri olmaması, ÜYZ'nin kapsamlı bir veri değerlendirme stratejisinin bir parçası olarak konumlandırılması daha uygun olabilir.

011010
01001
01101

**Bilimsel araştırma
ve yayında
Üretken Yapay Zeka
(ÜYZ) kullanımında
veri etiği açısından
nelere dikkat
edilmelidir?**

7

- Veri kaynağı ve verinin kullanım izni
- Veri gizliliği ve mahremiyet
- Veri tarafllılığı
- Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) halüsinasyonları
- Veri güncelliği
- Veri güvenilirliği
- Fikri mülkiyet hakları

**Etik Kurul
başvurusunda
Üretken Yapay Zeka
(ÜYZ) kullanımı
konusunda bilgi
verilmesi gerekli
midir?**

8

Etik Kurulu başvurusunda Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanımı konusunda Kurula gerekli bilgi verilmelidir. Bu kapsamda araştırma protokolünde ÜYZ'nin kullanım amacı, kapsamı, niteliği konusunda bilgi verilebilir.

Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) sistemlerinden elde edilen içeriklerin raporlanmasında nelere dikkat edilmelidir?

9

- Hangi Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) aracının, ne zaman, çalışmanın hangi aşamasında veya yerinde kullanıldığı ve ilgili aracın versiyonu belirtilmelidir.
- ÜYZ içerikleri, akademik titizlik ve etik kurallara uygun olarak gözden geçirilmeli, içerik kontrolü yapılarak raporlanmalıdır.
- İçeriklerin doğruluğu kullanıcının sorumluluğundadır.
- İçerikler eleştirel olarak gözden geçirilmeli, ÜYZ'den kaynaklanan potansiyel önyargılar değerlendirilmeli ve araştırmacılar tarafından onaylanmalıdır. Rapor içeriğinin, sonuçlarının ve argümanların sorumluluğu araştırmacılara aittir.

Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) ile ilgili mevzuat var mıdır?

- Ülkemizde henüz yapay zeka ile doğrudan ilgili mevzuat yoktur. Ancak, Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) kullanımında aşağıdaki mevzuatın araştırmacılar tarafından dikkate alınması önerilir.
- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK)
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi